

Verksamhetsberättelse 2016

Styrelsearbete

Styrelsen 2016 har sedan årsmötet bestått av Sven Blomqvist ordförande, Bertil Hagström vice ordförande, Anne v Heideman sekreterare, Ingrid Eckerman kassör, medlems- och informationsansvarig samt Elisabeth Wijnbladh, Sofia Lindegren, Björn Fagerberg, Staffan Mårild och Matilda van den Bosch (fram till sommaren), ledamöter. Adjungerade till styrelsen har varit Margareta Falk-Hogstedt, Per Broman, Gösta Alfvén och under senare delen av året Barbro Robertsson.

Revisorer har varit Gunnar Balkström och Carl-Gustaf Elinder med Nils Feltelius som suppleant.

Valberedningen har bestått av Gustav Ullenhag (sammankallande), Åke Thörner och Karl-Henrik Robèrt.

Av styrelsens sju möten har ett skett i anslutning till årsmötet och ett längre möte i Göteborg (19/11). Övriga möten har skett per telefon.

Årsmötet ägde rum 12/3 i kollektivhuset Sockenstugan, Skarpnäck med ett 15-tal deltagare. Efter lunch i form av hemlagad vegetarisk soppa talade föreningens förste ordförande **Karl-Henrik Robèrt** från Det Naturliga Steget om: **Social hållbarhet - går det att definiera och närma sig systematiskt?** Föreläsningen följdes av livliga diskussioner. De efterföljande årsmötesförhandlingarna leddes av ordföranden. **Sofia Lindegren** invaldes i styrelsen.

Medlemmar

Antalet medlemmar uppgick vid årsskiftet till 233, varav 13 var nytillkomna under 2016. 20 personer har ej betalat medlemsavgift på två år och kommer att strykas ur registret om de inte betalat före årsmötet 2017. Till dessa siffror kommer ett stort antal vänner/följare på Facebook.

Föreningen har tre hedersmedlemmar som är befriade från medlemsavgift: Karl-Henrik Robèrt, föreningens grundare; Kerstin Abrahamsson, pensionerad från Det Naturliga Steget, som hjälpt oss med mycken byråkrati; samt Tryggve Årman, aktiv från begynnelsen och tidigare ordförande. Dessutom planeras Birger Josephson att utses till hedersmedlem på grund av sitt mycket långa medlemskap och deltagande när hälsan tillät.

Ekonomisk redovisning (preliminär i väntan på revision)

Medlemsavgifterna har varit 300 kr för läkare, 200 kr för övriga verksamma inom sjukvården, 100 kr för studenter och 500 kr för stödmedlem. 185 st betalade medlemsavgift för 2016, den högsta siffran åtminstone sedan 2009. Under året har möjligheten att betala med Swish tillkommit.

Behållningen på föreningens postgirokonto och sparkonto var 1.1.2016: 105 299 kr och 13.12.2016: 117 651. Årets resultat var +17 352 kr.

Inkomster: 63 700 kr.

Utgifter: 46 347 kr. Kommunikation (hemsida, domän, e-adresser, medlemsutskick elektroniskt och i pappersform) 14 088 kr. Resor 5 445 kr. Konferensavgifter 7 443 kr. Övriga kostnader för styrelsens arbete (tele-

förmöten, fysiska möten, lokalhyror, förtäring) 15 212 kr. De reella kostnaderna har varit högre då vissa styrelseledamöter har efterskänkt sina utgifter.

Kommunikation

Årets första nyhetsbrev, med kallelse till årsmötet, skickades dels elektroniskt till de drygt 200 medlemmar som vi har e-adress till, dels i pappersform till samtliga medlemmar. Övriga tre medlemsbrev skickades i pappersform endast till dem som ej har e-adress. Påminnelser att betala medlemsavgiften har skickats dels elektroniskt, dels i pappersformat. Nyhetsbrevet öppnas av knappt hälften av adressaterna.

Föreningens hemsida www.lakareformiljon.se uppdateras kontinuerligt av informationsansvarig Ingrid Eckerman. Där finns information om föreningen och länkar till intressanta artiklar inom miljö- och klimatområdet. Då sidan och/eller Google Analytics gjorts om går det inte att få fram statistik. En modernare hemsida vore önskvärt men är en stor investering.

LfM finns också på Facebook. Inlägg där läggs automatiskt över på LfM:s Twitterkonto. En Facebook-grupp för betalande medlemmar har nyligen öppnats, och vi hoppas det kan leda till bättre kommunikation mellan medlemmarna.

Kontakter med Sveriges Läkarförbund (SLF)

I början av 2015 bildades en *arbetsgrupp för Klimat och hälsa* inom SLF, delvis på initiativ från LfM. Björn Fagerberg och Sofia Lindegren har ingått som LfMs mycket aktiva representanter.

Arbetsgruppen anordnade, i samarbete med LfM, ett symposium i Almedalen 7/7 med Sofia Lindegren som moderator: **Klimatfrågan - något för läkare?** Symposiet refererades i Läkartidningen. och på vår hemsida.

Klimatgruppen inom LfM har under året lagt ner ett omfattande arbete på att ta fram en *PowerPointpresentation (PPP) om effekter på människors hälsa av klimatförändringarna*. Samordnare av detta arbete har varit Björn Fagerberg. PPPn har presenterats och accepterats av SLFs arbetsgrupp. Den avses att användas då information om SLFs klimatpolicy skall föras ut till lokal- och specialistföreningar.

Sofia Lindegren deltog i *FNs klimatmöte COP 22 i Marrakesh* som representant för SLF och WMA (World Medical Association). Referat och intryck från detta möte publicerades flera gånger i Läkartidningen.

Kontakter med Svenska Läkaresällskapet (SLS)

Kontaktperson med SLS har varit Bertil Hagström. Sven Blomqvist deltog i SLS' årshögtid 15/11.

SLS har sedan 2015 en kommitté för Global hälsa med Tobias Alfvén som ordförande. Vi har under året haft diskussioner om framtida samarbete.

Riksstämman lades ned 2015, men man planerar en återkommande konferens: **Framtidens medicin och hälsa** med början i november 2017.

Internationellt

Matilda van den Bosch har bevakat LfMs internationella kontakter fram till halvårsskiftet varefter Sofia Lindgren tog över uppgiften som internationell sekreterare..

ISDE (International Society of Doctors for the Environment). Matilda är sedan slutet av 2015 **President-elect i ISDE** (blivande ordförande).

HEAL (Health and Environment Alliance). Sedan början av 2016 är LfM medlem i HEAL Björn Fagerberg är kontaktperson.

Internationella aktiviteter, 2015: Efter mötet i Marrakesh skrev LfM på ett upprop från HEAL: **New Marrakesh Declaration for Health, Environment and Climate Change.**

Verksamhet

Göteborg

En arbetsgrupp bestående av Lena Sjärdell, Bertil Hagström och Björn Fagerberg har anordnat ett flertal aktiviteter i föreningens regi.

Caféaftnar för allmänheten på Ekocentrum i Göteborg i samråd med Ingenjörer för Miljön (alla dessa caféaftnar var välbesökta med upp till 50-talet åhörare):

ATT SLUTA SÅGA AV DEN GREN VI SITTER PÅ: ETT PERSPEKTIV PÅ KLIMAT OCH MILJÖ (6 april).
Presentatörer var: Docent Lars-Olof Johansson, Psykologiska institutionen, Göteborgs Universitet som forskar i beslutsfattande; resurshantering; konsumtion och miljöval. Docent Cecilia Solér, Handelshögskolan, Göteborg och som forskar i hållbar konsumtion, konsumtionskultur, hållbar marknadsföring. Professor Bengt Brülde, professor i praktisk filosofi, Göteborg Universitet, medförfattare i den nyligen utgivna boken: Klimatetik.

MIKROPLASTER, ETT ALLT STÖRRE PROBLEM- VAD KAN VI GÖRA? (7/9)
Presentatörer var: Kerstin Magnusson, ekotoxikolog vid IVL Svenska Miljöinstitutet;
Bethanie Carney Almroth, docent vid Institutionen för biologi och miljövetenskap, Göteborgs Universitet.

STUDENTER MÖTER POLITIKER – VAD GÖRS FÖR ATT NÅ ETT HÅLLBART SAMHÄLLE? (30/11). Två studenter från Handelshögskolan i Göteborg och en student från Globala studier frågade och diskuterade med sammanlagt fyra företrädare från Göteborgs och Lerums kommuner.

Studieresa tillsammans med Ingenjörer för Miljön.

Resan hade *Vårt livsviktiga vatten, en ödesfråga* som tema ägde rum 17-18/6, gick upp längst Göta älv-dalen och hade 20-talet deltagare (se reserapport som skrevs av Barbro Robertsson, LfM i Göteborg).

Stockholm

Klimatgruppen har i samråd med övriga styrelsen skickat *brev till Chefen för Sveriges Television (SVT)* där vi framhållit att sambandet mellan klimat och hälsa fått för liten uppmärksamhet i medierapporteringen. Det-

ta resulterade endast i skriftliga svar och inte ett sammanträffande som vi önskat. Däremot gav ett *brev till Svante Axelsson*, nyutträd chef för projektet #Fossilfritt Sverige, positivt resultat. Ett möte med honom kommer att äga rum i början av 2017.

Uppsala

Samarbetet med Klimatsvaret i Uppsala har varit omfattande. Denna grupp är mycket aktiv med bl a debattartiklar och uppvakningar av politiker på lokal- och rikspanet.

Nanoteknologi

Björn Fagerberg har bevakat detta ämne för LfM. Ett *temanummer om Nanoteknik och medicin i Läkartidningen* med Björn Fagerberg som redaktör har färdigställts under året och kommer förhoppningsvis att publiceras i början av 2017. Utvecklingen inom detta forskningsfält är explosiv inte minst vad gäller den medicinska användningen. Säkerhetsaspekterna beaktas i allt för liten utsträckning enligt föreningens åsikt.

Kemikalier och läkemedel

Ingrid Eckerman, Bertil Hagström och Åke Wennmalm har bevakat detta område.

Ingrid Eckerman intervjuades i tidskriften *Inblick Farmaci och Hälsa om läkemedlens hållbarhet och miljöpåverkan*. Föreningen stödde ett *brev till EU-kommisionen angående förbud mot användning av EDC* (endocrine disrupting chemicals). Ingrid Eckerman deltog i *Miljö- och kemidagarna 20-21/4 i Göteborg* och föreläste där om **Bhopalkatastrofen 1984** (referat finns på hemsidan).

Symposier och möten

Angående **Symposiet i Almedalen** och **Caféaftnar i Göteborg**, se ovan.

Miljövänligt beteende, klimat och hälsa i Alnarp 15/4 där Matilda van den Bosch var både organisatör och talare. Från LfM deltog dessutom Ingrid Eckerman, Elisabet Lindgren och Johan Hallberg.

Vid **Clean Med Konferensen i Köpenhamn** anordnade föreningen ett symposium 21/10: *The challenge of motivating doctors to develop sustainable health care: climate and health*. Ingrid Eckerman presenterade föreningen och talade om vårt arbete med läkemedel och miljö, Björn Fagerberg berättade om föreningens arbete med klimat och hälsa och Sofia Lindegren talade om SLFs arbetsgrupp för Klimat och Hälsa. Symposiet blev mycket uppskattat och har refererats utförligt på hemsidan.

Föreläsningar

Om Klimat och Hälsa:

Karolinska sjukhuset för sjuksköterskor om hälsoeffekter och förebyggande åtgärder vid varmt klimat (Sofia L).

Naturskyddsföreningen i Stockholm 16/4 och i Malmö 17/5 (Sofia L).

Ljungskile 19/5 för ST-läkare i VG-region (Björn F).

Göteborg 3/5 för forskargrupp i Arbets- och Miljömedicin (Björn F).

Om miljö och klimat:

Örebro för Seniora Läkare i augusti (Ingrid E).

Om Bhopalkatastrofen 1984:

Göteborg i april Miljö- och kemidagarna (Ingrid E),

Uppsala i oktober på en kurs i Miljömedicin på universitetet.

Press och Radio

Läkartidningen:

Nya rön: Luftföroreningar och stroke (Sofia L)

Nya rön: Minskad matproduktion av förändrat klimat kan ge hälsoeffekter (Sofia L).

Översiktsartikel: Extremvärme ett ökande problem för folkhälsan. Klimatförändringarnas hälsoeffekter drabbar även Sverige (Björn F, Tord Kjellström m fl).

Ledare om klimat och hälsa av Karin Båtelsson (underlag från Björn F)

Göteborgs- Posten:

Debattartikel: Folkhälsan kan få ett lyft med rätt klimatpolitik (Sofia L med bl a Svante Axelsson).

Remisser

SLFs remissvar på miljömålsberedningen (Sofia L).

En trygg dricksvattenförsörjning (SOU2016:32) (Bertil Hagström och Ingrid E).

Stockholm 2 februari 2017

Sven Blomqvist

Björn Fagerberg

Anne von Heideman

Ingrid Eckerman

Sofia Lindegren

Staffan Mårild

Elisabeth Wijnbladh

Bertil Hagström